

Riksrevisjonen

Office of the Auditor General of Norway

Riksrevisjonens undersøkelse om IKT i sykehus og elektronisk samhandling i helsetjenesten

Ekspedisjonssjef Therese Johnsen

HelsIT- konferansen

Trondheim 24. september 2008

Riksrevisjonens rolle

- Riksrevisjonen er underlagt Stortinget og kontrollerer at regjeringen styrer slik Stortinget har bestemt. Riksrevisjonen er Stortingets viktigste eksterne kontrollorgan.

Forvaltningsrevisjon er

- systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger.

Bakgrunn for undersøkelsen

- Stortinget har i mange år framhevet IKT som et viktig virkemiddel til bedre samhandling og mer effektiv ressursutnyttelse i helsetjenesten.
- Det har vært nasjonale satsinger på IKT og helse siden 1997 gjennom flere statlige strategiplaner.

Mål og problemstillinger

Målet med undersøkelsen har vært å belyse bruken av IKT som virkemiddel til bedre samhandling og mer effektiv ressursutnyttelse i helsetjenesten.

Problemstillinger:

- Innføring og bruk av EPJ i helseforetakene
- Elektronisk meldingsutveksling (særlig henvisninger og epikriser)
- Nasjonal styring og tilrettelegging av arbeidet med elektronisk samhandling

Metode

- Forundersøkelse
- Omfattende spørreskjemaundersøkelse i alle somatiske HF
- Caseundersøkelse i 7 HF (intervjuer og analyse av prosjektdokumentasjon)
- Intervjuer med sentrale aktører (HOD, SHdir, RHF, KS, regionale IKT- organisasjoner)
- Rapporter, evalueringer mm

Hovedfunn

- Alle HF, med unntak av Sykehuset i Vestfold, har innført EPJ.
- Papirjournalen fortsatt viktig i de fleste sykehus.
- EPJ har til nå bare i begrenset grad bidratt til bedre samhandling og ressursutnyttelse, men det er store forskjeller mellom helseforetakene.
- Ledelsen har ikke gjort nok for å sikre en god utnyttelse av EPJ.
- Planlegging og oppfølging av gevinster har ikke fått oppmerksomhet, verken i HF eller i RHF.

Hovedfunn (forts.)

- Halvparten av epikrisene og kun 8 % av henvisningene sendes elektronisk mellom sykehus og fastlege.
- Mange epikriser sendes både elektronisk og på papir.
- Utnyttelsen av Norsk Helsenet er lavere enn forventet.
- Det er lite bruk av IKT i samhandlingen mellom sykehus og kommunale pleie- og omsorgstjenester.
- Det er behov for sterkere nasjonal styring for å nå målene om elektronisk samhandling.

Riksrevisjonens konklusjoner

- HOD har ikke i tilstrekkelig grad fulgt opp de nasjonale IKT- satsingene.
- Det er behov for flere virkemidler for å realisere målene om elektronisk samhandling mellom helseforetak, kommuner og allmennleger.
- Ledelsen i HF og RHF har et ansvar for å sikre at EPJ kommer til nytte i sykehusene. HOD må følge opp at disse ledelsesoppgavene prioriteres.

To hovedutfordringer

- Å bedre utnyttelsen av EPJ og sikre gevinster.
- Å ta i bruk flere virkemidler for å nå målene om elektronisk samhandling mellom helseforetak, allmennleger og kommuner.

Hvordan legge til rette for en god utnyttelse av EPJ og sikre gevinster?

- Plan for gevinster
- Forankring hos brukere og ledelse
- Opplæring
- Organisasjonsutvikling og endring av arbeidsprosesser
- Oppfølging av systembruk

Hvordan realisere målene om elektronisk samhandling?

- Flere virkemidler overfor kommuner og allmennleger
- Tydeligere krav fra HOD til RHF
- Strengere krav til bruk av standarder
- God oppfølging fra HOD og Helsedirektoratet av den nye planen S@mspill 2.0

Oppfølging av undersøkelsen

- Stortinget behandlet undersøkelsen 16. juni 2008.
- Riksrevisjonen vil følge opp etter tre år.